

BOGDÁN LÁSZLÓ

A beszélgető

1.

Az éjjel megint repültél. Kitért karokkal pörögtél a levegőben, soha nem látott tömbházak között. Beleskelődtél az ablakokon is: emberek ültek a televízió-készülékek előtt, a kékes fényben tanácstalan és szomorú volt az arcuk; egy család éppen vacsorázott, az apa felemelte a poharát, az anya is, a gyerekek pedig – kihasználva, hogy nem figyelnek rájuk – egymást csipdesték, egy másik lakásban, óriási kerek asztal körül inges férfiak kártyáztak, vágni lehetett volna a füstöt; a tizedik emeleti erkélyen párok forogtak, valami gyors dallamra, nem tudtál sokáig gyönyörködni a látványban, mert sebesen emelkedtél, aztán, mint rendesen, fekete, csuhára is emlékeztető kabátod lebegni kezdett, búcsúkört írtál le a város fölött; az utcákon hangyáknak tűntek az emberek, szabóbogaraknak a trolibuszok, legyeknek a kiskocsik; megérintetted cipőd sarkával a katolikus templom kettős keresztjét, s mélyeket lélegezve a bolondító tavaszi levegőből, egyre gyorsabban repültél, most is, mint eddig minden alkalommal – az erdő felé. Azt, hogy az erdő milyen irányban van – keletre-e vagy északra? –, most sem tudtad eldönteni. Mielőtt elértél volna a tisztásra (ahol a múlt héten kétszer is hallgattad, könyékre dőlve a selymes fűben a méhek duruzsolását), felráztak.

2.

- Mi van?
- Mi, hogy legyen? Kelj fel!
- Miért? Mi történt?
- Hívat az ezredes!
- Hány óra?
- Fél öt múlt két perccel.
- Nem tud aludni?

Bratu arca merev. Tovább ráz. – Kelj már fel! – ismétli könyörögve. – Nem érted, hogy hívat? Beszélni akar veled. – Bratu megint rázni kezd, lefejtéd válladról baráti kezét, felülsz. Azért kár, hogy most nem értél el a tisztásig. Jó lett volna hallgatni a méheket, és ábrándozni. Csak tudnád, milyen virágok lehetnek azon a tisztáson! Nagyok, zöldek, kelyhük van, és leveleik szokatlanul sárgák. Ilyen virágok biztosan nincsenek is... És az illatuk... A legvadítóbb éppen az illatuk. Távolról Kriszti hajának illatára emlékeztetnek. Jó érzés feküdni a puha, selymes fűben, a virágok között, és hallgatni a méheket. És elképzelni Krisztit kitért karokkal a nagy fa alatt, feje fölött vörösbegyglóriával. Kár, hogy ma nem tudtál elérni a tisztásig, hiszen ott van a béke, megfoghatatlanul, láthatatlanul, mégis jelenlevőn. A méhek zümmögése teremti? A nagy sárga levelű, zöld kelyhű virágok tánca a szélben?

- Tudom, hogy fáradt vagy – Bratu könyörög. – De végy erőt magadon, és kelj már fel. Dühös lesz az öreg, és dühében riadóztatja ezt az egész, szomorú bandát.
- Rendben van – szorítod meg Bratu kezét, és vigyorogsz. – Mi baja lehet?

- Nem mondta.

Kiugrasz az ágyból, megkeresed a papucsod, beveted az ágyat. Ládából fogkefét, fogkrémet, szappant, törülközőt szedsz elő. Indulsz a mosdóba. A folyosó üres, az őrszem az ajtónak dőlve alszik. A mosdóban hideg van, egykedvűen csepegnek a csapok, az utcáról behallatszik a tejeskocsik zörgése. Hajnalodik. Vajon azon a réten milyen lehet a hajnal?

3.

- Parancs. - Összeütöd a bokádat, vigyázzban állsz, nézed a középtermetű férfit. Tartása zsákhordóké is lehetne. Oda-vissza órák egy kikötői pallón, hajóról rakpartig és vissza, unatkozó nők látómezőjébe zárva. Inga-évek.

- Foglaljon helyet. - Még mindig nem néz rád, jegyezget valamit egy papírlapra, odapillantasz: a megszokott körök és félkörök. Ezek is elszabadulnak egyszer és akkor? Akkor mi lesz vajon? Mennyiben fogja mindez zavarni a te éjszakai repüléseidet?

- Nem érti! Foglaljon helyet. Mit áll ott, mint Bálám szamara?!

Két lépés a fotelig. Leülsz. Térded előírászerűen összezáród. Kezedben remeg a csákó.

- Tudja, miért hívtam?

- Nem.

- Nem is sejti? Sejthetné pedig, ha egy csepp józan esze lenne, ha egyetlen percig is elhinné, hogy katoná, hogy ott, ahol él, szükség van magára is... eh... maga... maga...

- Legyint, zsebkendőt vesz elő, homlokát törli, orrát fújja, krárog. Végre rád néz, akkurátusan fogja össze a zsebkendőt, elteszi. Szeme vörös, körök és félkörök pörögnek ebben a szempárban, hangyabolyok háborúznak a homlok mögött, a feszültség nő, falakat emel közétek, a falakon a szemekből is elszabaduló körök és félkörök gurulnak ide-oda, mozgásukban van valami ijesztően agresszív is, s ez megrettent, noha tudod, hogy valahol van egy tisztás, lélegző, meztelen, nagy zöld kelyhű, sárga levelű virágokkal, Kriszti is ott van, feje körül élő vörösbegy-glória és méhek zúgása idézi a békét, de bármikor erre gurulhatnak ezek a félkörök, lehet, hogy...

- Maga az egyetlen magyar itt, igaz?

Bólintasz.

- És nem is sejti, hogy mit akarunk magától?

- Nem. - Ügyelsz, hogy ne reszkessen a hangod, összeszorítod az öklöd, idegesség próbálsz leplezni, szédülsz.

- Ne ijedjen meg - neveti el magát váratlanul, és feláll. Sétál a szobában. Csizmája recseg, nem mersz felnézni, csak a csizmás lábakat látod, egy-kettő, egy-kettő, egy-kettő, vörös gömbként jelenik meg hátad mögött a nap, a padlóig érő ablakokon beszökő sugarai a fényes csizmától szemedig érnek. Megrezzensz.

- Ha egy csepp esze lenne, tudhatná pedig, hogy miért hívtuk. Ha fel tudná mérni a helyzetét, rájöhetne. Csakhogy maga valami álomvilágban él itt, barátom. - Legyint, nem folytatja, várakozóan áll melletted.

- A szombatisták miatt? - kérded tétován. - Higgye el, ezredes elvtárs, semmit sem tudok róluk. Én materialista vagyok és ateista...

Nevetni kezd, minden átmenet nélkül hagyja abba.

- És kölyök, sajnos, menthetetlenül, jóvátehetetlenül kölyök.

- De a szombatistákról akkor se tudok semmit. - Felnézel. Sétál a szobában megint, majd az ablak felé fordulva áll meg, háttal neked. Vállainak ívén megtörik az erősödő fény, s hirtelen, mintha most kapcsolnák be, meghallod a madárcsicsergést is.

- Be kellene járjon a beszélgetőkre. Végül is ezekhez is jönnek látogatók. És mi nem tudjuk ellenőrizni őket. Nem tudjuk, miről beszélgethetnek, mert nem értjük a nyelvüket. Végül is elhiheti, én ezt az egészet személy szerint teljesen feleslegesnek tartom, nem hiszem, hogy olyasmikről beszélgetnének, de mégis, a szabály az szabály!

- Hogy én, hogy én ott üljek?...

- Pontosan. Ami a felfogóképességét illeti, azzal nem is volt baj soha.

- De hát ez...

- Nem is annyira megalázó, amint azt most maga képzeli. Nem kell mindig mindent úgy felfogni, mint... Értse meg végre a helyzetét! Koncentráljon a helyzetre! A rabhoz jön valaki. Beszélgetne. Az elvtársak nem ellenőrizhetik, mert nem tudják a nyelvüket. Valaki csak kell ellenőrizze őket. A választék nem túl nagy, ezért is gondoltunk elsősorban magára. - Feléd fordul, eltakarja a napot, rágyújt. - És ne ábrándozzon annyit, magának lesz jobb. S az egész, megnyugtatom, úgyis csak egy átmeneti állapot, amíg nem helyeznek ide egy milicista elvtársat, aki szintén ért magyarul, csupán addig tart, úgyhogy...

- Parancsára, ezredes elvtárs.

- És készüljön fel, ma délután háromkor megy be először. Kettő óra tíz perckor jelentkezik Titulescu őrnagy elvtársnál. Ismeri? Az a magas, fekete. Ő majd ellátja a szükséges felvilágosításokkal.

- Megértettem, ezredes elvtárs. - Felállsz.

- Most pedig menjen és aludja ki magát. Elég, ha ide tízkor jön vissza. Kollégája is el tudja végezni itt „halaszthatatlan” teendőit.

- Parancsára, ezredes elvtárs!

4.

Álmod ott folytatódik, ahol abbamaradt. Kitért karokkal repülsz, már-már zenél a levegő, egyre sebesebben futnak ki alólad az országutak, völgyek, erdőrészetek és dombkaréjok, már a mesebeli tisztás fölött szállsz, fákon, bokrokon, szétszórt szikladarabokon sincs időd töprengeni, tudod, hamarosan feltűnik a tisztás, fel kell tűnnie, a nagy zöld kelyhű, sárga levelű virágok valószínű inognak a szélben, hirtelen a darazsak zümmögése is rádtör, leereszkedsz a fűbe, hátadra fekszel, ringatózol a zümmögés függőágyában, megnyugszol, ha most itt lenne Kriszti, megvalósulhatna a nyugalom is, a béke és a csend, de nincs itt és a vörösbegek sincsenek itt, és érthetetlen: a tisztás darazsastól és virágostól újra eltűnik, ismét szállsz, egyre sebesebben pörögsz a zenélő levegőben, azt sem tudod, hova.

5.

Délben Titulescu rendőr őrnagynál jelentkezel. Magas, fekete férfi. Állsz íróasztala előtt, előírászerű vigyázzban, gyomrod remeg, nagyokat nyelsz.

Felpillant, int, hogy pihenj, elmosolyodik. - Üljön le, elvtárs - int a fejével a fotel felé. - Dohányzik?

- Nem, köszönöm.

Titulescu rágyújt, hosszú, füstszűrős cigarettájának füstje orrodig ér, alig észrevehetően fintorogsz, lehunyod a szemed, ismét repülni próbálsz, a rétet próbálad magad elé képzelni, de nem megy, ébren soha nem megy.

- Az ezredes elvtárs tájékoztatta, miről van szó?

- Nagy vonalakban.

- A beszélgetések időpontjára mindenesetre nem maga kell figyeljen.

- És mire kell ügyeljek?

- A szavaikra - mosolyog újra az őrnagy. - Az ezredes elvtárs nem magyarázta el, miről van szó?

Újra lehunyod a szemed, hosszú sorokban vonulnak előtted a szombatosok, néptelen napsütötte téren, árnyékuk lábuk között kerengőzik, fehér ingben vannak, fekete kabátban, gazdátlan szavaik ide-oda ringatóznak a levegőben vagy lábuk között tekergőznek, a nők fehér pruszlikban vannak vagy hosszú fehér ruhában, a napsütés vakít, ide-oda ugrálsz, de a szavak elgurulnak, elrepülnek, anélkül, hogy megérinthetnéd őket, menthetetlenül elgurulnak és elrepülnek, a szombatisták nem néznek rád, előrenéznek, biztos halál felé vonuló forradalmár csapat, ajkukon nóta vérzik, a nótát nem érted, kétségbeesel, fejed fölé emeled a kezed, reszketsz a napsütésben, de nem vesznek észre, keresztülnéznek rajtad, s szavaik mint szappanbuborékok pukkannak szét, a napsugarak átvilágítják és megszüntetik őket, aztán felhő kerül a nap elé, csipkefátyolfelhő, a szórt fényben forogni kezdenek a szombatisták, egyre vadabban pörögnek tengelyük körül, a nők már vetkőznek, meztelen, karcú lányok állnak a kör közepén, a fejük fölé emelt kézzel, kár, hogy nem hallani az éneket, már a férfiak is vetkőznek, fekete felkiáltójelekként repülnek le a földre a nadrágok, fehér kérdőjelekként röpködnek az ingek, aztán megint rohanni kezdenek, a tér széle felé, a tenger felé, fellazult sorokban özönölnek, a lassan, de mindenképpen megvalósuló szabadság ék alakzataiban hömpölyögnek a ház nagyságú hullámok, a zöldesen sustorgó víz felé.

- Maga csupán jelen van a beszélgetőben. És utána leírja hús-huszonöt szabatos mondatban, miről is társalogtak. Megértette?!

- Megértettem, őrnagy elvtárs. - Felállsz, összeütöd a bokád, derékből hajolsz meg, esetlenül, mereven fordulsz, az ajtó felé lépsz, lábad már a levegőben, amikor utánad szól.

- Járt már a beszélgetőben? - Feláll, kilép az íróasztal mögül, megigazítja derék-szíját. - Na jöjjön, menjünk oda együtt, és nézzük meg.

Megindultok a folyosón, elől ő, fél lépéssel utána te, érthetetlen, hogy miért nem veszi észre a szembevonuló sereget, az egyformán lépő lábak között ide-oda guruló, immár mindörökre azonosítatlan - tehát lefordíthatatlan - szavakat. Érthetetlen. Mert vonulnak a szombatisták rendületlenül, a fürdés után fegyelmezetlenül felkavarodó sorokban, mégis fegyelmezetten, fekete nadrágban, jézusfehér ingben, fehér ruhákban - mégis rongyosan, fedetlen fejük akárha sok egymás mellé rakott nagy ó betű, szájukon egykedvűen vérzik tovább a nóta, csak te nem érted, csak ő nem hallja meg, hömpölyögnek az ő betűk, ének körhintáin imbolyogva közelednek, ki se lehet térni előlük ezen az egyen-folyosón?, a hit apostolai ők, a hit vándormadarai, esetlenek és elesettek, szabad szegények; de ő még nem látja őket, te már nem hallod.

- Mindenesetre ne komplikálja túl ezt az egészet.

- Nem fogom túlkomplikálni, őrnagy elvtárs.

- A szolgálatához tartozik és csak átmenetileg. A szolgálatnak vannak jó és rossz oldalai is, igaz?

- Parancsára, őrnagy elvtárs.
  - Hagyja a fenébe már azt az állandó őrnagyelvtársozást. - Titulescu megáll, szembefordul veled, kékesszürke szeme alatt piciny heg vöröslök, minek az emléke vajon? - Nos, itt fog ülni, fiú, az asztal mellett. Ott a rácson túl áll majd a rab. A rács inensó oldalán pedig a látogató ül. Érti?
  - És a milicisták?
  - Az attól függ. Ülhetnek maga mellett, sétálhatnak is, lehet, hogy...
  - A beszélgetőket zavarhatják?
  - Az attól függ.
  - Mitől?
  - Hogy miről beszélgetnek. Ha olyasmikről, amiket tilt a szabályzat, akkor természetesen a szolgálatos milicista közbeszólhat. Figyelmeztetheti őket. De általában itt nem beszélgetnek olyasmikről, amit a szabályzat tilt, s a milicisták nem szólnak közbe. Hagyják beszélgetni ezeket a szerencsétleneket. Végtére is emberek vagyunk...
  - Honnan tudják a milicisták, hogy amiről a rab vagy látogatója beszélgetnek, törvénybe ütközik-e vagy nem, ha nem értik a nyelvüket?!
  - Hát éppen ezért van szükség magára - nevet felszabadultan Titulescu. - Mert szeretnénk tudni, hogy miről beszélgethetnek ezek a... ezek a maga szombatistái. Tudja, ezek furcsa emberek...
  - Elég furcsák.
  - Maga milyen vallású?
  - Református vagyok.
  - Luther, Kálvin?
  - Igen.
  - Na jó, még beszélgetünk erről. Engem érdekelnek ezek az ügyek, és izgatnak ezek az emberek. Egyáltalán a szektások, s az ok, hogy miért terjednek ilyen veszettül ezek a...
  - Ma délután kell jönnöm először?
  - Igen. Ma délután ötre. Egy negyvenkét éves férfit látogat meg a felesége.
  - A férfi miért van bezárva?
  - Gyilkosságért.
  - Kit ölt meg?
  - Az apját. Tizenhárom évet kapott, hármat már le is ült. Még kíváncsi valamire?
- Mielőtt beülne a beszélgetőre, az ügyeletes tisztől még kérhet felvilágosítást. Hatkor jelentkezik nálam. Világos?
- Titulescu hanyagul szalutál, megfordul, kimegy. Utánanézel, felállsz a székről, döngő lépéseire fülelsz, ahogy távolodnak az üres folyosón, majd szétnézel a szobában. Hatszor hatos terem, egyik fala rács, a rácson túl is körülbelül ekkora helyiség, ott nincs semmi bútorzat, itt hatalmas tölgyfa asztal, székek, az asztalon kalamáris, toll, két osztálynaplószerű vastag füzet, papírlapok, itatóspapír, nehezéknek két gömbölyű kódarab. A rácsra pillantasz, embereket képzelsz a rács mögé, arcukon a vékony rácsozat csíkos árnyéka... Megfordulsz, legyintesz, és Titulescu után indulsz. Az ajtóban álló milicista csodálkozva figyel. Feléje bólintasz, s most határozottan az az érzésed, hogy két példányban vagy jelen, a rács két oldalán.

6.

Öt óra előtt tíz perccel érkezel a beszélgetőbe. Hívatásod tudatában húzod ki magad, gyomrod remegését igyekszel csillapítani, hanyagul – Titulescut utánozva – szalutálsz a milicistáknak, ugyanolyan hanyagul szalutálnak vissza.

– A szolgálatos tiszt még nincs itt – jegyzi meg a magasabb.

Csíkos ruhás rabok kimért mozdulatokkal padokat húzogatnak át a szobán. A másik milicista, az alacsonyabb, egykedvűen figyelni őket, lovaglóülésben ül a széken, nyakában himbálódzik a géppisztoly. Leülsz egy székre, a fal mellé húzod, a csikorgó zajra az egyik rab a füléhez kap, majd feléd néz, sörtehajú ötvenes, szeme alatt táskás a bőr. Elfordulsz, leveszed a csákódat, leülsz, összezárt térdedre teszed, malmozol az ujjaiddal, vársz. Bal szemed hamarosan rángani, „rebegni” kezd, a rácsra meredsz, embe-reket képzelsz a rács túlsó oldalára, nem megy, zsebkendő-t húzol elő, tüntetően, har-sányan fújod ki az orrod, s közben igyekszel észrevehetően dözsölni a szemed. Az előbbi rab ismét felnéz, tekintete szomorú, elkapod a pillantásod, vársz.

– Maga az a katona, akit ideküldtek?

Felnézel. A szolgálatos tiszt áll előtted, fiatal, vörös hajú férfi. Arca frissen borot-vált, megcsap a férfiparfüm erős illata. Fel akarsz ugrani. Szelíden visszanyom.

– Hagyja csak, öregem, hagyja a fenébe. Eleget szöktetik magukat odaát. – Leül melléd, arcod fürkészi. – Tájékoztatták, miről van szó?

Bólintasz.

– Kíváncsi még valamire?

– Miért gyilkolta meg az a rab az apját?

– Mert az öreg elviselhetetlenül durván bánt a családjával. Anyját, testvéreit ál-landóan verte. Ez is egy rémregény. Húszéves korában kaptak össze először. Utána Barabás István, mert így hívják, felment a szénégetők közé a hegyekbe. Hamarosan meg-nősült, és a szektások közé keveredett.

– Valamit nem értek...

– Éspedig?

– Ezek a szektások általában jámborok, békések. Hogyan verekedett össze ez a Barabás István a tulajdon apjával?

– Az öreg lecsalta a szülői házba, családotól. Hogy legyen együtt a família, úgy érzi, halálán van, s nem akar haraggal elmenni. Már ebédkor italos volt, döntötte ma-gába a pálinkát, s Barabás már ekkor ideges volt. Azután amikor nekiállt a karóval az anyjának, nem bírta tovább, és lefogta a kezét. Az öreget állítólag felindulásában ütötte meg a guta. A család mégis Barabás István ellen tanúskodott, az anyja is.

– Gyerekei vannak?

– Egy fiú és egy lány.

– Hány évesek?

– A fiú tizennyolc. A lány tizenhat.

– Ők már voltak itt?

– Nem. Nem voltak. Ennél az embernél még nem voltak soha látogatók.

– Miért?

– Nem akar senkit fogadni. Makacs, megátalkodott emberek ezek a szektások. Barabás, amikor meghallotta a tárgyaláson, hogy az anyja, akit lényegében megvédett, és testvérei is ellene tanúskodtak, nem is védekezett. Így ítélték el. Hiszen, ha ügyvédet fogad, és orvoszakértők látleletet vesznek az anyjáról s az apjáról is, esetleg fel is ment-hették volna.

- A feleségére is haragszik?
 - Nem haragszanak ezek senkire.
 - Hát akkor miért nem fogadta eddig?
 - Nem kíváncsi rá. Állítólag ezek álmukban szabadon jöhetnek-mehetnek oda, ahova akarnak, azzal találkozhatnak, akire éppen kíváncsiak.

A hadnagy feláll. - Legyen figyelmes! - veregeti meg a vállad, és kimegy.

Nézed a rácsot, csíkos ruhás, sovány férfi jelenik meg a túlsó oldalán, fürkészve néz feléd, kezét szeméhez emelve hunyorog az éles fényben, a rács innenső oldalán egyszer csak feltűnik egy fekete kabátos kicsi asszony is. Milicista kíséri, lassan lemarad, leül melléd, bólint, bólintasz, az asszonyt figyeled, tesz még néhány lépést, a férfit bámulja, a rácsból egy méterre megáll.

- Mi van, Estván? - kérdi remegő hangon, és zsebkendőjét emel a szeméhez.
 - Mi hogy lenne?
 - Hogy van?
 - Én megvagyok. És tű?
 - Várjuk magát.
 - A gyermekek?
 - Megvannak hál' istennek.
 - A tegnap láttam Áront. A hegyre mentünk szénát csinálni, és elkapott a nagy idő.

- Ez jót jelent.
 - Jót.
 - Sűrűn villámlott?
 - Elég sűrűn.
 - Mennydörgött es?
 - Igen.
 - Szerencsét jelent.
 - Azt.
 - Erzsika es jól van?
 - Őt es szoktam látni. Mindég őzeket látok előbb és ő közöttük fut pendelyben.
 - Ez már nem jelent olyan jót.
 - Nem annyira.
 - De kérjük a jó istent, fordítsa meg.
 - Kérjék!
 - És maga?
 - Élek.
 - A faluban semmi újság.
 - De Rebi nénénk meghót...
 - Honnan tudja? - rebben meg egy pillanatra az asszony, és önkéntelenül hátralép.

- Voltam a temetésén - magyarázza komoran a férfi, és lesüti a szemét. - *Mindent láttam. Mindenkit láttam.*

Ülsz a széken, két combod összepréseled, kezeden reszket a csákó, a falut látod, az elképzelt falut, sejtelmes világ vonul előtted, végtelen körmenetben, a rács két oldalán, de tudomást sem véve a rácsról, öregasszonyok és suhancok, férfiak és gyermekek, menyecskék és lányok, a pap kissé megcsippentve emeli meg a reverendáját, ne érjen a sárba, a milicista óvatosan megy, mintha tojásokon járna, hogy ne kenje össze a kelle-

ténél jobban vakító csizmáját, sár van és ősz, csókák kóvályognak esőhasú felhők alatt a levegőben, a koporsót vállukon viszik a rokonok, és Rebi néni nyolcvankét éves megözvegyült embere kalapjával a kezében caplat utánuk a sárban, nem mersz felnézni, régen hallott anyanyelved megszédít, mintha ittál volna, megborzongsz, Rebi néni férje most megáll, felnéz az égre, s megdörzsöli a homlokát, bizonyára még nem fogta fel, hogy mi is történt vele, még nem jutott el tudatáig a halál, lehet, nem is fog eljutni soha, és valószínű, azt sem sejtí, hogy a szektás Barabás is jelen van, Barabás István, a szénégető, akit csaknem elfelejtettek a faluban, nem beszéltek róla soha sehhol, nem is gondolja, hogy a távollévő, a kiközösített is részt vesz a temetésen, fájdalomában osztozik, gyászát felvállalja, bánatát átérzi, nem, nem tudja, baktat a sárban, kezében kalapjával, kopasz fején néha végigtörülve, mögötte kanyarog a menet, az örök, elképzelt temetési menet. Kinyitod a szemed, de nem tűnnek el: a rács két oldalán vonulnak, összeszorítod a térded, nem is igyekszel konkrétábbá tenni a víziót, de miért is tennéd? Lényegében csak egy kicsi falusi öregasszony temetéséről van szó, egy őszi temetkező faluról és egy rabról, aki álmában (vagy mikor?) *mindezt* látta, még akkor is látta – jelenlevőként! résztvevőként! –, ha ez ellenkezik az elemi racionalitással, az ésszerűség farkastörvényeivel

mert végül is ellenkezik

hiszen ha itt tartózkodott, márpedig itt kellett tartózkodnia, nem mehetett haza következésképp nem is láthatta, nem is vehetett részt rajta

de mégis látta, tud róla, részt vett ezen a temetésen, engedelmesen – pici daccal – sorolja a sárban sejtelmesen ellebegő temetés résztvevőit, hajdanvolt falusfeleit, akiktől először apja, majd meggyőződése választotta el

jó volna mégis repülni

repülni a rét felé

hallgatni a darazsak zümmögését, bámulni a virágok táncát, Kriszti feje körül az élő vörösbegy-glóriát...

Felnézel. Pillantásod a férfi pillantásába akad, egy pillanatra összevillan tekintetek, csákovádat szorító ujjaid kifehérednek, együttérzésedről szeretnéd biztosítani, de le-süti szemét, most éppen az asszony beszél, ügyes-bajos dolgait teregeti ki, hétköznapi akadozó történelmét pörgeti visszafelé, elkínzott, kitekert, megalázott, eredeti értelműktől régen megfosztott, jogtalanított szavak olvasóin, a tehénből szopós borjú lesz lassan, ősz után nyár és nyár után tavasz jön, a gyermekek is szemlátomást fiatalodnak visszafelé... Hát érdemes figyelni egyáltalán? A süppedő falusi ház ereszeről ebben a pillanatban tűnik el a fecskéfészek, a legborzasztóbb az: részleteiben. Érdemes-e figyelni egyáltalán?!

– Hát nem kérdez semmit? – gyűrögeti kendőjét az asszony, s hiába próbálja elkapni a férfi pillantását.

– De, de kérdezek. A tyúkok megvannak?

– Meg.

– Hány van most?

– Tizenkilenc.

– Hogy tojnak?

– Tojnak.

– A faluban beszélnek-e még rólunk?

– Nem.

– Ez jó azért. Elfelejtettek?

- Nem hozzák szóba. Inkább úgy mondanám, nem akarnak magáról beszélni. Mintha maga nem es létezne. Tudja, volt egy olyan vélemény es, hogy maga szín-ártatlanul került bé, hogy nagyfejségből csinálta von' végig az egészet, vállalta magára az el sem követett bűnt. Ezekről egy időben sokat sutyoráltak mindenfelé, de mostanában már nem beszélnek rólunk semmit.

- Az jó. Ne es beszéljenek. Azóta vagyok én nyugodt, amióta nem beszélnek.

- Mintha vékonyodott volna.

- Inkább úgy mondanám, az arcom húzódott meg. A testsúlyom nem hiszem, hogy csökkent volna. Enni ugyanannyit eszem, mint otthon, dolgozni es ugyanannyit dolgozom...

- Otthon azért mégis más!

- Itt nyugodtabban vagyok, legalább békem hagynak.

- Én megmondtam, hogy ne jőjjünk le a faluba!

- Neked vót igazad.

- A hite miatt bántják?

- Inkább beszélgetni akarnának velem, de én kitérek. Kolontosnak mondanak, mondjanak.

- Mer nem értik. Hiába oskolázott emberek, ha egyszer nem tudják felfogni.

- Azétt.

- De nem bántják?

- Békem hagynak.

- És szombaton?

- Akkor nem dolgozok.

- Azétt se vót baj?

- Az elején. Az elején biza vót. Osztán valahogy másképp óldották meg.

- Másképp?

- Hát hogy én kipótolom vasárnap. Háthiszen többen vagyunk.

- Itt? Többen?

- A teheneket el kellett adni?

- Sokba került a per, a költségek, az élet...

- El kellett adni?

- El.

- Néha látom Riskát. Átmegy az udvaron, aztán felemelkedik, s csak lebeg a levegőben a két óratorony között. Mintha nézne is ilyenkor, mintha ő es engem nézne.

- Én es látom álmomban szegényt. Olyan szomorú a szeme, mintha betegség kínozná.

- De isten jó. A gyehenna lángjaival égeti meg mindazokat, akik ellene vétenek! - A férfi felemeli a fejét, és szembenéz az asszonnyal. - A gyehenna lángjaival! Az Úrnak napja úgy jön el majd, mint a tolvaj éjjel!

- Rettenetes az a vég, amely felé a világ siet azáltal, hogy a tízparancsolat közül egyet sem tartanak meg.

Együtt: *A húség próbaköve a szombat megtartása!*

A milicisták érdeklődve kapják fel a fejüket. Kérdőn nézel a melletted ülőre, elmosolyodik.

- Amikor azt mondja, *gbe-ee-naa*, vigyázni kell. Utána mindig őrjöngeni kezdenek.

- Érti a szót?

- Nem. De mielőtt őrzöngeni kezdenének, mindig ezt mondják.

- Egyébként poklot jelent.

- Poklot?

- Illetve tisztítóüzet. Elég ritka kifejezés.

- Ghe-ee-naa...

- Nem á-val, hanem a-val. Érti?

- Igen, csak nem tudom kimondani. De szép szó.

- Most nem őrzöng.

- Majd ha a fehérség elment. Majd utána. Mindenik akkor kezdi, mintha hirtelen rájönnének helyzetük reménytelenségére.

Felnézel. Most a férfi beszél, lassan, dallamosan, a nő mozdulatlanul nézi.

- Mikor az emberek az utolsó, döntő próba elé lesznek állítva, akkor a hamis szombatnak a betartása egy olyan hatalomnak az elismerése lesz, amely az istennel el-lenséges viszonyban álló. Akik felveszik magukra az isten nevét és pecsétjét, a negyedik parancsolat megtartásával, azokat Isten is elpecsételi az ő szentlelkével. Csak azok lesznek Isten oldalán a végső döntés idején, akiknél a külső és belső jel teljesen egybeesik.

- Most mit beszél ilyen hosszan? - kíváncsiskodik a milicista.

- Azt hiszem, prédikál.

- Prédikál? Hökkén meg a másik is, aztán feláll. - Mondja meg nekik, hogy búcsúzzanak el! - fordul feléd. - Letelt az idő!

- Búcsúzzanak el - mondod fahangon, hónapok óta nem használt anyanyelveden.

- Búcsúzzanak el, mert letelt az idő.

- Igen - rebben meg az asszony. - Azonnal.

A férfi rád néz. Zavartan, csodálkozva. Aztán váratlanul nevetni kezd. Rázza a rácsot és nevet.

- Minden jót, Estván - mondja az asszony halkán, zsebkendőjével szemét törülgetve. - Vigyázzon magára.

- Isten segítjen - hagyja abba a nevetést a férfi, váratlanul, ahogy elkezdte. Tekintetük összekapcsolódik.

- Vigyázzon magára.

- Vigyáz reám az Isten.

- Még jövök, ha lehet.

- Ne kötsél feleslegesen.

Az asszony megfordul, s anélkül, hogy felemelné a fejét, kimegy a teremből...

Járása nagyanyádat idézi fel, váratlanul, de meglepő erővel

így ment ő is nagyapád után a kocsmába, mintha százkilós zsákok roskasztották volna mindég, mintha el nem követett bűnök terhelték volna a lelkét, lehajtotta a fejét, kendőjével babrált, nem nézett senkire, ment, mint akinek dolga van, kire vár a kereszt, „jöjjön haza, Mihály!” - szólalt meg csendesen nagyapád asztala mellett, s a hatalmas férfi szó nélkül követte, mint a megvert kutya, nagyanyád előreengedte, s az ajtóból mindég visszafordult: „ne haragudjanak, hogy elviszem Mihályt!” - mondta, anélkül, hogy a társaságra nézett volna - „ne haragudjanak, jóemberek!” „ezek nem jó emberek - füstölgött nagyapa, s fújtatott is, mint a dühös ló - „ezek beste kurafiak!”, „maga ült velük” - mondta nagymama és lehajtott fejjel indult el hazafelé

ez az asszony is így ment el, mint nagyanyád, nem nézett senkire, lesütötte a szemét, mintha rosszat tett volna, a földet nézte maga előtt, a szegények az egész világon

egyformán járnak, a várótermekben is egyformán alszanak, hiszekegy-egyformán dőlnek a padok karfájára, világot jelentő és járó zsákokra görnyedve, mintha egy új népvándorlás hajnalát várnák...

- Egyébként nemcsak poklot és tisztítótüzet jelent a gyehenna, hanem kárhozzátot is - mondod a milicistának, és felállsz. A rács túlsó oldalán két ór lép a férfihez, aki mozdulatlanul áll, és az ajtót nézi, ahol felesége az imént távozott. Az örök karon fogják, súgnak neki valamit, és megindulnak a szobában hátrafelé, az ajtó nyitva marad utánuk, hosszú folyosón tűnnek el.

- És a kárhozzát mit jelent? - nevet a melletted ülő milicista, és ő is feláll. Idősebb, hajlott hátú férfi, mintha ugyanabból a panoptikumból lépett volna ki, utak és várótermek panoptikumából, a szegények világszínházából.

- Valami olyasmit - izzadsz bele, amint magyarázni próbálsz azt, ami előtted sem teljesen világos -, hogy aki rászolgált, majd a túlvilágon bűnhődik meg. Elkárhozik a lelke. - Kezet rázol a milicistával, és kisietsz a beszélgetőből. Igyekszel határozottan lépni, mintha önmagadnak akarnád bizonyítani: igenis, te kiváltál! mégse tartozol ebbe a panoptikumba, már nem! A milicista hangja az ajtónál ér utol.

- Az őrnagy elvtárs azt mondta, ha vége van, menjen be hozzá jelentéstétel végett.

Intesz, hogy megértetted.

7.

- Na, hogy ment? - emelkedik fel az asztal mögül mosolyogva Titulescu.

- Minden kezdet nehéz.

Int, hogy foglalj helyet. - Ezzel kezdődik az olasz nyelvkönyv is - mondja. - Ogni principio e difficile.

- Ön olaszul tanul, őrnagy elvtárs?

- Ráérek itt. S van valami hasznom is belőle. Nagyapám szegény, mindig azt mondta: tanulj nyelveket, fiam, amíg kicsi voltam, mindig azt hangoztatta, ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy.

- Írjam le?

- Mit?

- Hát ezt az egészet.

- Jaj. Ne, még ne. Inkább mondja el, milyen volt. S majd aztán leírja.

- Furcsa volt, nagyon furcsa. És mégis olyan ismerős. Hátborzongatóan ismerős. Pedig én nem is faluról származom, és mégis. Mintha az egész világon egyformák lennének a szegények.

Titulescu elkomolyodik. Rádpillant.

- Ezt szépen mondta. Én is éreztem már ilyesmit. De hát itt szegény-probléma van?

- Ha nem lettek volna szegények, soha nem lesz szektás ez az ember. Következésképp nem is kerül ide. Az őrnagy elvtárs hova való?

- Moldvai vagyok. Jași, a külvárosból. Aki onnan jön, a mélyből, az nem felejt.

- Beszélgettek ezek mindenről: az életről, az ismerősökről, a tyúkokról, a tehenekről is, az eladott tehenekről.

- Eladták a teheneket?

- Sok volt a kiadás, a perköltségek. De a mi rabunk az egyik tehenet, a Riska nevezetűt, néha azért még látja a levegőben. A tehen a két őrtorony között lebeg, és báatosan nézi őt.

- Maguk magyarok mind költők. Egyébként a mi rabunk bolond?

- Ezt így nem mondanám. De kényszerképzetek vannak, ez kétségtelen. Hallucinációi. Víziói.

- Hogy is mondta? A levegőben lebeg?

- Igen, a két őrtorony között, és szomorú, nagyon szomorú a szeme.

- Egészen lírai.

- És ijesztő. Mintha ez a Barabás becsavarodott volna egy kicsit az önök műintézetében. Mintha az agyára ment volna a hite.

- Hogy érti ezt?

- Nem tud, pontosabban nem mindig tud különbséget tenni ébrenlét és álom, képzelet és valóság között. Illetve, amit elképzelt, valóságként fogja fel, és ennek megfelelően viselkedik. Hogy egészen precíz legyek, tisztelt őrnagy elvtárs: ennek a mi rabunknak nem megfelelő a realitásérzéke. Mondhatni: nincs is neki ilyen. Hogy ez betegség-e, bezártságából vagy szombatista meggyőződéséből alakult-e ki, én nem tudom...

- Gondolja, hogy baj van az idegeivel?

- Nem ártana megvizsgáltatni.

- De specialista kellene.

- Okvetlenül. Olyasmiket is mondott, hogy volt otthon a falujában, egy köztisztelőben álló öregasszony temetésén.

- A felesége nem csodálkozott ezen?

- Úgy vette, mintha a lehető legtermészetesebb dolgot hallotta volna. Mit írjak le?

- Ezt az egészet. Röviden, tömören, de kifejezően, ahogy elmondta. Én addig ki megyek ellenőrzésre. Az asztalon talál papírt és tollat. Miután befejezte, visszamehet az egységéhez.

- A jelentést hova tegyem?

- Hagyja az asztalon.

8.

Titulescu távozása után üres papírlapok szomorúsága. A szobába bejön a szombatista, Barabás István, már nincs rajta csíkos daróc, fekete nadrágban van és fehér ingben, szamarat vezet kötőféken, és kiolvashatatlan az arca. Mögötte a felesége lépeget, fekete ruhában, mindkét kezéből lábuknál összekötött, gágogó libák lógnak. Mintha távoli, a szobáig foszlányokban érkező zsoldár dallamára mozognának, körbejárják az íróasztalt, nem néznek rád, nem vesznek tudomást rólad, számukra nem létezel.

Megmozdulsz, az asztalra ütsz, egyszer-kétszer-háromszor, először mintegy véletlenül leejted a kezed, másodszor már tapsszerű hang hallszik, harmadszor valósággal rácsattan tenyered az asztallapra, mégsem néznek rád. Tudod, történnie kell valaminek, remegsz, menekülni szeretnél, de ébren még soha nem tudtál repülni, valószínű, most sem sikerülne, pedig csak az a tisztás segíthetne most: szélben ingó zöld kelyhű, sárga levelű virágok tánca, méhzümmögés idézte béke, a csend és Kriszti, a vörösbegyek most akár el is maradhatnának. De az a tisztás távol van, nagyon távol, ki tudja mérni álombeli területek távolságait?

A szombatista és felesége most egymással szembefordulva, egymás ujjbegyét alig érintve, táncolni kezdenek. A zenét most sem hallod. Először a számár tűnik el, egyik negyedpillanatról a másikra foszlik semmivé, majd a libák repülnek ki a csukott ablakon, összekötözött lábukról hívogatóan libbennek meg a zsinetek. Mintha elhallgatna az ez ideig nem hallott zene is, a szombat dicsőítése is elmarad ezúttal, Barabás István elengedi felesége kezét, az utolsó mozdulatba merevednek, majd lassan, mint felhúzott babák fordítják feléd fejük, arcukon csodálkozás, mintha suttognának is valamit, nem bírod a tehetetlenséget, kinyitod a szemed, az íróasztalnál ülsz, Titulescu őrnagy székében, szemben veled beíratlan papírlapok. Vakít a fehérségük. Szomorú vagy.

9.

- Keresett az ezredes - Bratu figyelmesen néz rád, majd tovább ír, munkáját pillanatra sem hagyná abba, számoszlopokat ró egymás alá, végtelennek tűnő sorrendben, türelemmel, odaadással, igyekezetében néha nyelvét is kinyújtja.

- Tudta, hogy hol vagyok - legyintesz, de ő újra a vonalazott papírlapokra mered, ceruzáit cserélgeti, kéket pirosra, pirosat feketére, összead, kivon, oszt, szoroz és feljegyez, téged szemlélni nincs ideje, veled foglalkozni nem tartja érdemesnek, ügyeid nem érdeklik, személyed talán csak némi sajnálatot válthat ki belőle, annyit, hogy munkáját megszakítsa, nem, energiája - sugallja minden mozdulata - nem véges, idejét lefoglalják számvivői tisztségével járó halaszthatatlan ügyei, a külvilággal minden kapcsolata menyasszonyával való gyakori levélváltására szűkül.

- Érdekelte, hogy miért késel.

- Jelentést kellett írnom.

- Miről? Hol? Milyen jelentést? - Bratu hangja után ítélve őszintén elképed, abba hagyja az írást, becsukja a doszárt, ceruzáit, radírját elteszi a fiókba, hátradől a széken, halántékát masszírozza, zsebéből fehér pasztillát halász elő, víz nélkül veszi be, krákok, feláll, végez néhány törzshajlítást, dereka jól hallhatóan megroppan, újra rád néz.

- Miről kellett neked jelentést írni? Hol? Kinek? Miért? Nem értem.

- Az ezredes nem mondta?

- Nem.

- Legújabbban be kell járnom a börtönbe, és le kell hallgatnom a szombatista rabokat, mivel ők sem maradhatnak ellenőrzés nélkül.

- Micsoda? Reggeltől estig benn kell ülnöd?

- Miért kellene? Csak a beszélgetések időtartama alatt.

- Értem. Ezért voltál kiborulva?

- Ezért is. Az ezredes mikor ment el?

- Egy félórája. Talán negyven perce? - Bratu órájára néz, homlokát ráncolja, töpreng. - Etikailag nem valami tiszta ügy...

- Finoman fogalmazol. A kívülálló eleganciájával.

- De azért ne ess kétségbe. Nincs értelme. Helyzetedben igazán nem válogathatsz. Tudod, mivel járna a parancs megtagadása. Az ezredes biztosan felhívta a figyelmedet erre a...

- Talán ezredes elvtárs - hallod a jól ismert hangot, megfordulsz, ott áll az ablak mellett, gúnyosan mosolyog, foglalmad sincs, hogy került ide, éberséged ellankadása gyanakvóvá tesz, eszedbe jut, hogy a pletykák szerint felderítő volt a háborúban, de akkor is. Se te, se Bratu nem hallottatok semmit, őrület.

- Az ezredes elvtárs - folytatja pici, alig érezhető iróniával Bratu -, az ezredes elvtárs - ismétli meg - azt üzenete, hogy várd meg itt az irodában, mert beszélni akar veled. Fontos közlendői vannak.

- Erről van szó - fordul Bratu felé az ezredes. - Most pedig leléphet, örvezető! Tűnés! Adok én magának etikát, és etikailag tiszta ügyeket. Ne felejtse el, hogy még hét hónapig... - nem fejezi be, legyint.

Bratu szalutál, arca merev, csizmasarka összekattan, döngő léptekkel vág át a termen, az ajtó csattanása pont egy mondat végén, pont vagy felkiáltójel?

- Üljön le - fordul feléd az ezredes -, és próbálja tőmondatokban, lírai ködösítések nélkül, pontosan, szabatosan előadni, hogy zajlott le az a beszélgetés!

Leülsz, szándékolt hanyagsággal dőlsz hátra, mintha váróteremben üldögnél, szabályos, kerek mondatokat fogalmazol, egyre a tehenet látod az őrtornyok fölött, luftballon nagyságú szomorú szemei előtted imbolyognak, az őrtornyok helyére váratlanul bekúszik az álombeli erdő, a tehen most a tisztás fölött himbálódzik, alig egy méterre a földtől, a vakítóan tiszta levegőben. Szédülsz.

- Titulescu őrnagy elvtárs meg van magával elégedve - szólal meg az ezredes. - Én azt mondtam neki, még ne siesse el a véleményét, várja meg a végét. Ő azt mondta, hogy a maga problémázása a lehető legkedvezőbb számunkra, mert azt bizonyítja, hogy magát érdeklik a szombatisták, a szektások, az őket körülbeegő titok, s így tehát az is leköti, amit csinál.

- Az őrnagy elvtárs velem kapcsolatban természetesen túloz.

- Engedje meg, hogy ezt talán én döntsem el. Nagyon kinyílt a csipájuk maguknak a kollégájával együtt. Állandóan megállapítanak és értékelnek, mint öreg kofák a piacon.

- Megértettem, ezredes elvtárs.

- Mit értett meg?

- Hogy állandóan túlozok és...

- Elmehet!

10.

A vacsoránál egyetlen vörös gömbbe folyik össze minden: a folyosón vonuló szombatisták, a milicista tiszték, az elguruló szavak, a beszélgető, a rács, a férfi, az aszszony, az ablakkal szembe forduló, blazírtan dohányzó ezredes kripta-háta, szerelmed, Kriszti, vörösbegy-glóriával a feje körül, hulló leveleivel, a milicisták, a börtön, a beláthatatlan pusztaság, a Duna, éjszakai álmod, a zöld kelyhű, sárga levelű virágok. Bratu elszánt arca... Kanalazod a kincstári paszulyfőzeléket, s igyekszel nem gondolni semmire.

Az elején még zavart, hogy a körülötted ülő fiúk kézzel nyúlnak a tálba, csámcsognak evés közben, két ujjal fújják ki az orrukot az asztal alá (és sajnálnak, hogy valami baj lehet a lábaddal, mert kapcának nézik ládádban a gondosan összehajtogatott zsebkendőket...), de most már megszoktál mindent, semmi se zavar. Tudod, most valami megnyugtatót kellene magad elé képzelned, hogy elmúljon a remegés, hogy megnyugodj. Eltolod a tányért, felállsz, csodálkozó pillantások keresztüztében mész ki a teremből. Az ajtóból visszafordulva még látod, hogy az egyik fiú a helyedre ülve mohón kanalazza a maradékot a tányérodból.

Az álombeli rét, lehet, álmodban sem létezik. Csak ébredésed után találd ki, hogy becsapd, esetleg vigasztald magad? Minden lehet.

A századirodában nincs senki, Kriszti mindenesetre létezik, csak az arcát tudod egyre nehezebben magad elé idézni, a mozdulatai is elmosódnak, az alakja is. A telefon mellé ülsz, mereven nézed a kagylót, mintha Kriszti arca lenne a helyén, de ahogy belefedkezel, ismét a fekete telefonkagyló vibrál előtted, nincs kitarulkozás. Váratlan erővel tör rád az óraketyegés, széttöredezett részletek romjaiból épül az idő, egyenlő négyzetekre, háromszögekre, körökre vagy félkörökre osztható birodalma, ez a megzavarhatatlan totalitás

valahol van egy villanyfa, egyenletes sebességgel suhannak el mellette a vonatok, mindennap ugyanazokban az órákban

vajon még ki vette észre rajtad kívül ezen a villanyfán a sebhelyeket?

a repedést látod az asztal lapján, kezed és a telefonkagyló között, az egyszer, gyermekkorodban azon a villanyfán látott repedés megismétlődését

Nincs kitarulkozás.

Felállsz, sétálsz a szobában, kezedet rázod, mint teniszjátékosok fásasztó partik után, elképzeled, hogy köröskörül tükrök vannak, próbálsz úgy mozogni, mintha figyelhetnéd magad, a tükörfalak visszavernek, motyogod, mindig visszavernek. Aránylag elég hamar unod meg ezt is.

- Mi van veled? - jelenik meg váratlanul Bratu, mintha a falból lépett volna elő. - Beteg vagy?

- Gondolkodom.

- Min gondolkodol?

- Ha leülök, akkor széken - nevetsz.

- Még mindig az a dolog bánt?

- Fáradt vagyok.

- Végy be fájdalomcsillapítót vagy altatót.

- Nincs altatóm.

- A fiókomban találsz.

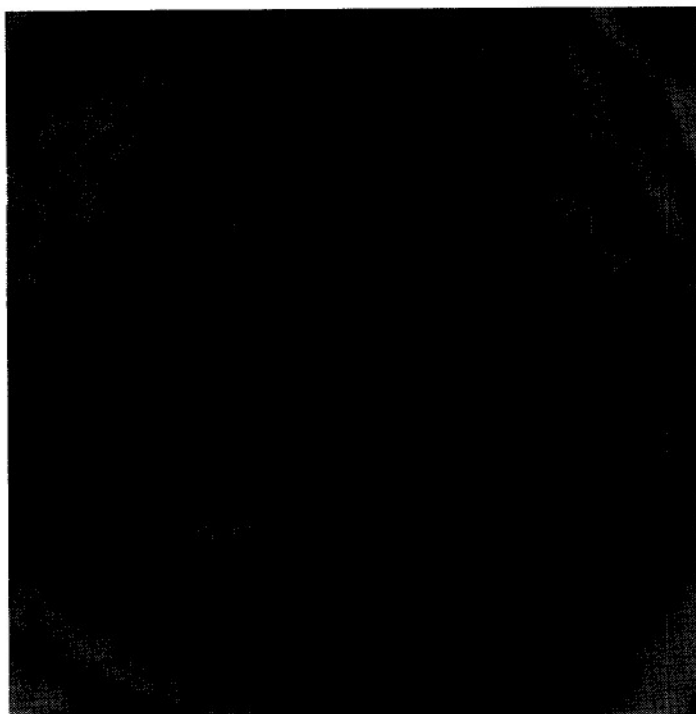
Újra felvillan a gömb, most egyenlő rekeszekre van osztva, mindenki külön rekeszben áll: a rendőr őrnagy, a szivarozó ezredes, a szombatisták, Kriszti, a milicisták, az asszony, a vörösbegyek, a szélben bólogató virágok, te, Bratu, a menyasszonya - akit nem is ismersz -, az előbbi teremben vacsorázó katonák. Szólni akarsz, hogy Kriszti és a virágok összetartoznak, de nem jön ki hang a torkodon, beveszed a fehér pasztillát, nagyokat nyelsz, megiszol még egy pohár vizet. Fintorogsz.

11.

Azzal a gondolattal húzod magadra a takarót, hogy jó lenne megint álmodni és repülni. A két szó üldözi egymást, az egyik csattogó fogú alligátorhoz hasonlít, a másik két összenőtt seprűhöz. Hirtelen pörögve csapódsz közéjük, kitért karokkal csapdosol magad körül, kiáltani szeretnél, kitörni a körükből, röppályájukat lehetőleg elkerülni akarnád, az összeütközést késleltetni. Hosszú köpenyed egyik szárnya mégis az alligátor csattogó fogai közé kerül, a másik a tébolyítóan forgó seprűkre csavarodik, izgalmadban nem is tudod hirtelen, mit kellene csinálni, félőrülden, közel az ájuláshoz emelkedni kezdesz, először az alligátor foszlik semmivé, csattogó fehér fogsora helyén csak néhány foszlánya marad, összetépett köpenyed, a seprűk is eltűnnek, már a házak

között repülsz, az ablakokon át be-beleskelődsz, akárha keskenyfilmen úsznak előtted az arcok, a vacsorázó család, a kártyázó férfiak, a táncoló párok, elrugaszkodsz a katólikus templom kettős keresztjéről, tudod, valahol van egy tisztás, méhúgás és virágok idézik itt a békét, és egy nagy fa alatt Kriszti vár rád, meztelenül, pirulás rajta az ing (de érdekes, most ez sem zavarja, noha meztelenül még a pár órára kért lakások fürdőszobáiba sem volt hajlandó kimenni, s ha ránéztél, rögtön elpirult, az egész teste elpirult, mintha befestették volna, idegesen forgatta maga előtt ruhadarabjait...), szólni akarsz, hogy érkezel, azonnal ott vagy, de hirtelen minden összekavarodik, mintha kirántának alólad a talajt, bukdácsolva érsz földre a réten a nagy zöld kelyhű, sárga levelű virágok között, a vörösbegyek, mintha csak erre vártak volna, felrebbennek, eltakarják a napot, Kriszti mond valamit, de nem hallod, ahogy közeledsz, távolodik, és észrevétlenül tűnik el karcsú alakja a napsütésben, és reggel is csak annyit tudsz újabb álmodból azonosítani, hogy az éjjel megint repültél.

(1982)

GÉMES PÉTER: FEKETE NÉGYZET 1993.